

Dómsmálaráðuneytið
Haukur Guðmundsson ráðuneytisstjóri
Sölvhólgötu 7
101 Reykjavík

Reykjavík, 12. október 2021

Efni: Lögmæti netverzlunar með áfengi og eyðingu óvissu í viðskiptum

Félag atvinnurekenda (FA) þakkar svar ráðuneytisins, dags. 8. október sl., við fyrri erindum sínum dags. 9. og 25. ágúst og 5. október sl.

Til upprifjunar skal þess getið að FA spurði ráðuneytið þriggja spurninga:

- 1) Er netverzlun áfengisframleiðanda með staðfestu á Íslandi í samræmi við lög?
- 2) Er netverzlun fyrirtækis með staðfestu í öðru EES-ríki, sem afhendir vörur til neytenda beint úr vöruhúsi á Íslandi, í samræmi við lög?
- 3) Er netverzlun fyrirtækis með staðfestu í ríki utan Evrópska efnahagssvæðisins (t.d. Bretlandi) sem afhendir vörur til neytenda beint úr vöruhúsi á Íslandi, í samræmi við lög?

Ekki verður annað ráðið af texta bréfs ráðuneytisins en að spurningu 1 sé svarað neitandi, með því að dómsmálaráðherra hafi talið þörf á lagabreytingu til að heimila innlenda netverzlun með áfengi. Svar við hinum tveimur spurningunum finnst ekki í bréfinu og leyfir FA sér því að ítreka þær við ráðuneytið, á grundvelli þeirra sjónarmiða sem sett voru fram í fyrri erindum, um mikilvægi fyrirsjáanleika og öryggis í viðskiptum.

Óvissan, sem þessi mál eru í, er einkar bagaleg fyrir félagsmenn FA, bæði þá sem hugsa sér til hreyfings á áfengismarkaðnum og þá sem hafa starfað þar um lengri tíma. Í því samhengi verður að ítreka leiðbeiningarskyldu stjórnvalda þegar að því kemur að aðstoða borgarana við að átta sig á þeim almennu leikreglum sem gilda í samfélaginu. Þá verður að undirstrika að hér er ekki um það að ræða að verið sé að biðja ráðuneytið að leysa úr ágreiningi eða úrskurða um gildi laga gagnvart stjórnarskrá. Dæmi þess að stjórnvöld gefi út leiðbeiningar um gildi laga og hvernig borgararnir geti hagað sér innan ramma þeirra eru fjölmörg enda er slíkt í samræmi við góða og vandaða stjórnsýsluhætti. Að láta stórar atvinnugreinar vaða í reyk og svælu í lagalegri óvissu án þess að vísa þeim leið er hins vegar dæmi um hið gagnstæða.

Félagið fagnar aftur á móti þeirri afstöðu ráðuneytisins, sem fram kemur í svarinu, að áfengislögin hafi ekki þróast í takt við þá samfélagslegu þróun sem átt hafi sér stað undanfarin ár. FA tekur undir þau sjónarmið sem ráðuneytið setur fram varðandi breytt mynztur verzlunar, sérstaklega innlendrar og erlendrar netverzlunar, og hina miklu grózkú í innlendri áfengisframleiðslu á undanförunum árum. FA tekur sömuleiðis heils hugar undir þá ályktun ráðuneytisins, að á undanförunum árum hafi komið upp ýmis álitaefni sem bendi til að mikilvægt sé að ráðast í heildarendurskoðun á áfengislögum til að þau endurspegli breytta þróun á sviði verzlunar og framleiðslu áfengis hér á landi.

Þetta sjónarmið hefur Félag atvinnurekenda einmitt ítrekað sett fram, í umsögnum til Alþingis og ráðuneytisins, um þingmannafrumvörp, frumvarpsdrög ráðuneytisins og stjórnarfrumvarp

dómsmálaráðherra sem átt hafa það sameiginlegt að kveða á um breytingar á afmörkuðum hlutum áfengismarkaðarins, í stað þess að horfa til heildarmyndarinnar. FA hefur lagt áherzlu á að samhliða breyttu sölufyrirkomulagi, þar sem einkaaðilum er leyft að selja áfengi í smásölu, verði bannið við áfengisauglýsingum afnumið, enda er það orðið orðin tóm og nær engan veginn tilgangi sínum. Um leið yrðu settar reglur um hvernig áfengisauglýsingar yrðu úr garði gerðar. FA hefur ennfremur lagt áherzlu á að samhliða þessum breytingum yrði ákvæðum laga um innheimtu áfengisgjalds breytt og má í því efni m.a. vísa til erindis félagsins til ráðuneytisins dags. 23. marz 2020 og fylgiskjals með því erindi.

FA og félagsmenn þess lýsa sig reiðubúin að taka þátt í slíkri heildarendurskoðun á lagarammanum um sölu, markaðssetningu og gjaldtöku af áfengi ásamt ráðuneytinu og öðrum hagsmunaaðilum. Félagið telur sig hafa þar mikilvægri þekkingu, sjónarmiðum og gögnum að miðla. Í ljósi hinnar óvissu stöðu á áfengismarkaðnum telur félagið brýnt að þessi vinna hefjist sem allra fyrst.

Virðingarfyllst,

Ólafur Stephensen
framkvæmdastjóri FA